

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział IV Karny - Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca SSO Bożena Ziółkowska

SSO Małgorzata Ziółka

SSO Leszek Matuszewski (spr.)

Protokolant apl. radcowski M. M.

przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej w Chodzieży Anna Marta Szymańska-Ajchsztet

po rozpoznaniu w dniu 17 sierpnia 2016 r.

sprawy skazanego **D. K.**

o wyrok łączny

na skutek apelacji wniesionych przez obrońcę skazanego i skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Chodzieży

z dnia 9 marca 2016 r., sygn. akt II K 650/15

1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
2. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokat D. J. kwotę 147,60 zł w tym VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu skazanemu w postępowaniu odwoławczym.
3. Zwalnia skazanego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa wyłożonych kosztów postępowania odwoławczego.

Leszek Matuszewski Bożena Ziółkowska Małgorzata Ziółka

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Chodzieży, wyrokiem łącznym z dnia 9 marca 2016 roku, sygn. akt II K 650/15 wobec **D. K.** skazanego prawomocnymi wyrokami;

- a) Sądu Rejonowego w Złotowie z dnia 26 października 2010 roku, sygn.. akt II K 72/10
- b) Sądu Rejonowego w Chodzieży z dnia 10 marca 2015 roku, sygn.. akt II K 11/15

na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 85 a k.k. i art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu przepisów po 1 lipca 2015 roku w związku z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie kodeksu karnego, połączył orzeczone wobec niego kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 4 lat 10 miesięcy pozbawienia wolności.

W pozostałych punktach wyroku orzeczono o zaliczeniu skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej okresu tymczasowego aresztowania w sprawie IIK 11/15 i odbywania kary w sprawie IIK 72/10, oraz o kosztach postępowania.

Z powyższym wyrokiem nie zgodzi się skazany i jego obrońca.

Obrońca skazanego zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze. W jego ocenie niewspółmierność wymierzonej kary wynika z niezastosowania zasady pełnej absorpcji.

Skazany, oprócz postawionego zarzutu rażącej niewspółmierności kary, zakwestionował również nieobjęcie wyrokiem łącznym skazania w sprawie IIK 825/09 Sądu Rejonowego w Złotowie.

Autorzy apelacji wnieśli o zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji, nadto obrońca wniósł o zasądzenie należnych kosztów obrony udzielonej skazanemu z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie apelacje nie zasługują na uwzględnienie.

Na wstępie należy zauważyć, że postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone prawidłowo. Sąd I instancji rozważył okoliczności ujawnione w toku rozprawy, na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz należycie zidentyfikował warunki do wydania kary łącznej oraz ustalił jej wymiar.

Sąd II instancji z urzędu rozważał, czy w konfiguracji skazań podsądnego nie należy zastosować ustawy obowiązującej do dnia 30.06.2015 roku, jako korzystniejszej dla podsądnego. Zgodnie z przepisem art.19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy kodeks karny i innych ustaw (Dz.U poz. 396), przepisów wprowadzonych tą ustawą, czyli obowiązujących od dnia 1.07.2015r nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, chyba, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie cytowanej ustawy. Sąd II instancji podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 kwietnia 2016 roku zgodnie z którym, rzeczony przepis przewiduje odmienne i całkowicie autonomiczne zasady intertemporalne na potrzeby nowelizacji przepisów o karze łącznej, niż przewidziane w art. 4 § 1 k.k. Przepis art. 19 ust. 1 ustawy nowelizującej wyłącza możliwość badania względności ustaw przy orzekaniu kary łącznej w wyroku łącznym. Wybór stanu prawnego, wedle którego ma zapaść rozstrzygnięcie w wyroku łącznym, uzależnia tylko i wyłącznie od zaistnienia przesłanek o charakterze obiektywnym i jest uwarunkowany konfiguracją dat uprawomocnienia się kar za poszczególne przestępstwa. Jeżeli ustawodawca w akcie nowelizacyjnym w sposób wyraźny określa odmienne reguły kolizyjne należy przyjąć, że wyłącza tym samym stosowanie w omawianym zakresie normy ogólnej z art. 4 § 1 k.k. (zob. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 kwietnia 2016 r. II AKa 25/16 LEX nr 2039694).

Przyjęcie odmiennego rozumienia treści art. 19 powołanej ustawy, prowadziłyby do obiektywnie niesprawiedliwej i niczym nie wytłumaczalnej sytuacji, że wobec jednej grupy skazanych, tj. tej wobec których jednostkowe wyroki uprawomocniły się przed 1.07.2015r nie stosowałyby się art. 4§ 1 kk, a wobec pozostałych dobrodziejstwo to miałyby zastosowanie. Trudno dopatrzeć się racjonalności i sprawiedliwości ustawodawcy przy wprowadzeniu takiego rozwiązania. Z przyczyn zupełnie niezrozumiałych byłoby ono krzywdzące dla skazanych wobec których wyroki jednostkowe uprawomocniły się przez 1.07.2015r, a nie została jeszcze orzeczona kara łączna.

Wbrew temu, co podnosi skazany, wyrok w sprawie II K 825/09 nie kwalifikuje się do połączenia węzłem kary łącznej. Powyższa kara została już wobec podsądnego wykonana w całości (k.25). Przepis art. 85 § 1 kk ustala zasadę, że jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną. Natomiast zgodnie z § 2. tego artykułu. podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1.

Postawiony w obu apelacjach zarzut rażącej niewspółmierności kary łącznej nie znalazł potwierdzenia. Jest to zarzut z kategorii ocen, można go zasadnie podnosić wówczas, gdy kara, mieszcząca się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia w sposób właściwy dyrektyw wymiaru kary i wszystkich istotnych okoliczności, związanych zarówno z popełnionym przestępstwem, jak i osobą sprawcy. Przy czym, zgodnie z treścią art. 438 pkt 4 k.p.k. ta niewspółmierność kary musi być "rażąca". Nie może być zatem w ramach tej przyczyny odwoławczej dokonywana

korekta w każdej sytuacji, w której sąd odwoławczy dochodzi do wniosku, że karę należałoby ukształtować nieco odmiennie, tj. że kara jest po prostu zbyt surowa lub zbyt łagodna. Chodzi o różnicę ocen o zasadniczym charakterze, sprowadzającą się do znacznej dysproporcji, która powoduje, że orzeczona kara jest niewspółmierna w stopniu nie dającym się zaakceptować i w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą. (wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 12 października 2015 roku, II Aka 148/15, Lex nr 1927511).

Sąd Rejonowy słusznie oparł wymiar kary łącznej na zasadzie asperacji (łączącej w sobie elementy absorpcji oraz kumulacji). Dyrektywa ta z jednej strony pozwala bowiem uniknąć nieuzasadnionego premiowania sprawcy popełniającego kilka przestępstw, do czego prowadzi dyrektywa absorpcji oznaczająca w istocie wymiar kary za jedno z pozostałych w zbiegu przestępstw oraz praktyczną bezkarność w zakresie pozostałych, z drugiej strony pozwala zaś uniknąć konsekwencji w postaci kumulacji dolegliwości wynikającej z orzeczonych kar jednostkowych, a tym samym naruszenia zasad racjonalności wymiaru kary, do czego prowadzi oparcie wymiaru kary łącznej na dyrektywie kumulacji.

Sąd II instancji nie podziela stanowiska obrońcy skazanego, że w niniejszej sprawie przy wymiarze kary łącznej należało zastosować zasadę pełnej absorpcji. Zasada absorpcji przy wymiarze kary łącznej może ona znaleźć zastosowanie jedynie w tych wypadkach, gdy zachodzi ścisły związek podmiotowy i przedmiotowy między pozostającymi w zbiegu przestępstwami. Przez związek ten rozumie się przede wszystkim podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas popełnienia każdego z nich”(wyrok SA w Krakowie z 2 lipca 1992r. II Akr 117/92, KZS 1992, z 3-9, poz. 50). Wiąż czasowa i sytuacyjna między poszczególnymi przestępstwami, których dopuścił się skazany, nie jest szczególnie ścisła i nie różni się w sposób istotny od więzi między czynami wielu innych skazanych, którzy w danym okresie swojego życia często wchodzili w konflikt z prawem. Naruszenie przez sprawcę określonych dóbr chronionych w różnym czasie i miejscu oraz na szkodę różnych osób stanowi natomiast okoliczność przemawiającą przeciwko zastosowaniu przy wymiarze kary łącznej pełnej absorpcji (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 1987 r., sygn. akt IV KR 55/86, OSP 1988/5/111). W tej sytuacji, Sąd I instancji słusznie zwrócił uwagę na to, że zbieżność między osądzonymi prawomocnie przestępstwami nie jest ścisła. Podsądny popełnił przestępstwa na szkodę różnych pokrzywdzonych, a także w różnych przedziałach czasowych. W toku postępowania II K 11/15 został skazany za występki popełnione w lipcu, sierpniu, wrześniu 2008, zaś w toku postępowania II K 72/10 od listopada 2007 roku do czerwca 2008 roku, października 2008 roku. Każde z przypisanych mu przestępstw z art. 286§ 1kk dotyczyło mienia o dość istotnej wartości. W realiach przedmiotowej sprawy samo podobieństwo kwalifikacji prawnej nie przesądza o tym, że należało podsądnemu wymierzyć karę wedle systemu absorpcji lub w wysokości zbliżonej do dolnej granicy zagrożenia. Analizując kwestię sprawiedliwego wymiaru kary łącznej trzeba również w jakimś stopniu uwzględnić, że w sprawie o sygnaturze IIK 72/10 skazany już istotnie skorzystał z instytucji kary łącznej i orzeczona w tej sprawie kara łączna była niższa aż o 6 miesięcy od sumy kar jednostkowych.

Dodatkowo za zastosowaniem zasady asperacji w niniejszej sprawie przemawiała potrzeba uwzględnienia prewencyjnego oddziaływania kary, tak w znaczeniu prewencji indywidualnej, jak i ogólnej. Skazany D. K. był wielokrotnie karany za przestępstwa i to stosunkowo dokuczliwe. Poza przestępstwami objętymi tym wyrokiem łącznym był aż sześciokrotnie karany za poważne przestępstwa.

Popęlnienie więcej niż dwóch przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy pełnej absorpcji (wyrok S.A. w Łodzi z dnia 20.09.2001r., sygn. akt II AKa 154/01, Prok. i Pr. 2002/4/26).

Sąd I instancji kształtując wymiar kary łącznej słusznie zinterpretował opinię z jednostki penitencjarnej, w jakim ostatnio skazany D. K. odbywał karę. Żadną miarą nie można uznać, że przemawia ona za zastosowaniem wobec podsądnego zasady absorpcji. Jego zachowanie należało ocenić jako przeciętne i choć stara się on postępować regulaminowo był ukarany 3 razy dyscyplinarnie za aroganckie zachowanie i utrudnianie kontroli osobistej, a także stwierdzono, że zażywał narkotyki. (k.22-23) O jego obecnej postawie negatywnie świadczy to, że obecnie odbywa on karę w warunkach zakładu zamkniętego. Nie ma zatem mowy o spektakularnych sukcesach w resocjalizacji skazanego.

Niczego nie zmieniają uwagi obrońcy o tym, że jego mandant nie jest osobą agresywną. Demoralizacja wymagająca oddziaływania wychowawczego w warunkach izolacyjnych nie musi polegać na agresywnym stosunku do otoczenia. Może przejawiać się pogardliwym stosunku oskarżonego do elementarnych zasad porządku prawnego zakazujących, np. oszukiwania innych osób. Nie budzi wątpliwości, że skazany jest osobą, która z popełnienia wysoce dokuczliwych przestępstw przeciwko mieniu uczyniła sobie sposób życia. Jego karta karna razi swoją obfitością, zważywszy na jego stosunkowo młody wiek.

Wbrew temu, co forsuje obrońca, Sąd Rejonowy kształtując wymiar kary uwzględnił „ osobistą sytuację skazanego oraz jego życiowe plany”. Sąd starannie przeanalizował i ocenił dotychczasową historię podsądnego i jego sylwetkę. Obiektywnie rzecz ujmując nie ma wątpliwości, że skazany jest osobą zdemoralizowaną, która nie wyciągnęła dotąd konstruktywnych wniosków ze swojej przeszłości. Obrazu tego nie z mienia pozytywna samoocena skazanego. Nie ma zatem podstaw, aby premiować go wymiarem kary wedle systemu absorpcji.

Niczego w tym rozumowaniu nie zmienia to, że podsądny ponosi konsekwencje swojego zachowania z czasów młodości, gdy był niedojrzały. Zważyć należy, że skazany popełniał przestępstwa także w wieku dojrzałym i to mimo orzekania wobec niego wcześniej sankcji karnej . Oznacza to, że nie wyciągnął jakichkolwiek wniosków z uprzednich skazań i pobytów w zakładzie karnym. Nie ma zatem żadnych racjonalnych podstaw do przyjęcia, aby można było wobec niego wyciągać optymistyczne wnioski.

Zły stan zdrowia podsądnego nie mógł wpłynąć na złagodzenie wymierzonej mu kary łącznej Nie podważa on w żadnym stopniu okoliczności, które mają zasadniczy wpływ na wymiar kary łącznej jak zbieżność podmiotowa-przedmiotowa między osądzonymi występkami, czy aktualna opinia o skazanym. Może zaś stanowić podstawę do udzielenia przerwy w odbywaniu kary.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy:

1. Utrzymał w mocy zaskarżony wyrok,
2. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata D. J. kwotę 147,60 zł w tym VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu skazanemu w postępowaniu odwoławczym,
3. Zwolnił skazanego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa wyłożonych kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Leszek Matuszewski SSO Bożena Ziółkowska SSO Małgorzata Ziółka